

Na marcowej sesji plenarnej Komitetu Regionów przyjęto opinię na temat przyszłości Europejskiego Funduszu Społecznego po 2013 roku.

Polityka spójności powinna być ukierunkowana na wszystkie regiony europejskie, a jej celem ma być propagowanie harmonijnego rozwoju UE oraz rewitalizacji regionów zapóźnionych, na które należy przeznaczyć największą część środków, a także utrzymanie konkurencyjności regionów rozwiniętych przy jednoczesnym zwalczaniu partykularnych postaw w dążeniu do realizacji interesów własnego regionu lub kraju, mogących wywołać negatywne skutki dla innych.

Działania zmierzające do wzmocnienia kapitału ludzkiego w celu osiągnięcia jak najlepszych wyników, powinny zostać włączone do szerszej polityki rozwoju.

Rola EFS jest niezwykle istotna, szczególnie w okresie obecnego kryzysu gospodarczego, gdyż jest instrumentem pozwalającym na dostosowanie pracowników i przedsiębiorstw do zmieniających się warunków gospodarczych, a także ochronę podmiotów dotkniętych recesją. Komitet Regionów podkreśla elastyczność wykorzystania środków EFS w porównaniu ze środkami krajowymi, które są zazwyczaj powiązane z wytyczonymi celami; cecha ta stanowiła zaletę EFS i należy ją zachować również w nowym okresie programowania.

EFS wnosi wkład do wszystkich trzech pierwszoplanowych obszarów strategii „Europa 2020”, a zwłaszcza do inteligentnego rozwoju i rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Jeżeli chodzi o pięć celów ilościowych, w ramach funduszu realizowany jest bezpośrednio cel podniesienia stopy zatrudnienia do 75%, a także – chociaż mniej bezpośrednio – cel obniżenia stopy wczesnego opuszczania szkoły oraz ogólnego obniżenia poziomu ubóstwa poprzez rozwój polityki na rzecz włączenia społecznego.

Pogłębia się wykluczenie społeczne, w szczególności imigrantów. Z powodu spadku wartości ekonomicznej pracy nasila się zjawisko tzw. ubogich pracujących, zagrożenie bezrobociem pracowników po 50. roku życia, ograniczona możliwość podejmowania pracy przez osoby niepełnosprawne, a także wzrost nierówności w dystrybucji dochodów i towarzyszące mu powiększenie się obszaru względnego i bezwzględnego ubóstwa. Z tego powodu Komitet Regionów uważa, że konieczne jest włączenie w działania EFS inicjatyw związanych z walką z ubóstwem.

Celem EFS powinno być nadal zwiększanie możliwości zatrudnienia poprzez skuteczne funkcjonowanie rynków pracy, a także podniesienie kwalifikacji i wzmocnienie kapitału ludzkiego, wspomaganie pracowników w utrzymaniu miejsca pracy, a także wsparcie innowacji, przedsiębiorczości oraz reform w dziedzinie szkolenia i kształcenia.

Komitet popiera stanowisko Parlamentu Europejskiego w sprawie priorytetów horyzontalnych takich jak włączenie społeczne osób i grup znajdujących się w trudnym położeniu oraz przeciwdziałanie dyskryminacji płci i dyskryminacji z powodu wieku. Zasadne jest również uwzględnienie problematyki równości płci przy ustalaniu budżetu w EFS.

Spośród funduszy strukturalnych EFS jako jedyny ukierunkowany jest bezpośrednio na obywateli: młodzież, bezrobotnych, pracowników, osoby starsze, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, z

tego powodu działania powinny być realizowane na wszystkich obszarach UE.

Wielkość pomocy może zależeć od poziomu zapóźnienia poszczególnych obszarów, trudności występujących na rynkach pracy związanych ze spadkiem konkurencyjności, potrzeby rozwinięcia innowacyjności na obszarach lokalnych, potrzeby wsparcia działań związanych z kapitałem ludzkim na obszarach najbardziej dotkniętych negatywnymi skutkami kryzysu gospodarczego.

Komitety Regionów zachęca do uproszczenia systemu realizacji EFS i ukierunkowania go na osiągnięcie wyników. System zarządzania i kontroli powinien być w mniejszym stopniu zależny od wymogów przestrzegania procedur formalnych, aby mógł koncentrować się na ocenach rzeczywistych wyników. Uważa, że w odniesieniu do EFS po 2013 r. należy kontynuować proces uproszczenia realizacji działań współfinansowanych w ramach programów operacyjnych, który został zapoczątkowany w ramach bieżącego programowania.

Komitety zwraca uwagę na konieczność opracowania i stosowania wskaźników pozwalających na skuteczne monitorowanie. Powinny one być jasno zdefiniowane, łatwe do zmierzenia i określenia ilościowego oraz jednolicie stosowane. Ponadto należy zwiększyć odpowiedzialność organów zarządzających za opracowywanie odpowiednich procedur zgodnie z przepisami krajowymi i regionalnymi, ograniczając jednocześnie szczeble kontroli, które z obiektywnego punktu widzenia zazwyczaj znacznie przedłużają procedury techniczno-administracyjne i jeszcze bardziej obciążają beneficjentów.

Komitety Regionów uważa, że ukierunkowanie na osiągnięcie wyników wraz ze wzmocnieniem wymiaru terytorialnego, większą skutecznością działań w dziedzinie komunikacji oraz ściślejszym powiązaniem ze zintegrowanym programami regionalnymi przyniesie wymierne efekty.